

LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE ULANÓW NA LATA 2026-2030

I. WSTĘP

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych to dokument charakterze strategicznym mający na celu tworzenie i wdrażanie systemu wsparcia mieszkańców gminy Ulanów. Kluczowym elementem tego procesu jest rozwój i koordynacja usług społecznych świadczonych na poziomie lokalnym. Deinstytucjonalizacja stanowi ważny kierunek zmian polityki społecznej państwa, szczególnie w kontekście aktualnych wyzwań i potrzeb społecznych (w tym w szczególności: zmian demograficznych, niskiej liczby urodzeń, migracji, kryzysu rodzin, nowych problemów społecznych). Samorządy każdego szczebla stoją przed wyzwaniem budowania lokalnej polityki społecznej adekwatnej do identyfikowanych potrzeb swoich mieszkańców.

Cele deinstytucjonalizacji:

- **Poszanowanie praw człowieka** – zgodność z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.
- **Włączenie społeczne** – umożliwienie osobom zależnym życia w społeczeństwie.
- **Poprawa jakości życia** – dostęp do usług zgodnych z indywidualnymi potrzebami.
- **Zwiększenie autonomii** – wspieranie samodzielności i decyzyjności.

Deinstytucjonalizacja oznacza proces rozwoju usług społecznych świadczonych na rzecz mieszkańców gminy, który ma umożliwić pozostawanie każdej osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania, w otoczeniu rodziny i społeczności lokalnej. Deficyt usług społecznych w wielu systemach polityki społecznej jest coraz bardziej widoczny, a równocześnie pogłębiają i rozszerzają się nowe problemy i wyzwania społeczne związane ze zmianami w strukturze społecznej (starzenie się populacji). Koniecznym stają się inwestycje w rozwój usług społecznych, przede wszystkim, w usługi środowiskowe i domowe, których w Polsce bardzo brakuje, a które jak wynika z wielu badań i analiz, są szansą na zapewnienie wyższej jakości życia osób będących ich odbiorcami.

Rola deinstytucjonalizacji w nowoczesnym systemie wsparcia społecznego jest kluczowa i wielowymiarowa. Proces ten stanowi odpowiedź na potrzebę humanizacji wsparcia społecznego zwiększenia autonomii jednostek oraz realizacji praw człowieka – zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami, zaburzeniami psychicznymi, osób starszych i dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.

Główne role deinstytucjonalizacji:

1. Realizacja praw człowieka i obywatela

- W odniesieniu do Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami deinstytucjonalizacja ma na celu zapewnienie równych szans, godności i prawa do życia w społeczności.
- Odejście od opieki zbiorowej sprzyja ochronie przed przemocą, zaniedbaniem i dyskryminacją.

2. Wzmacnianie autonomii i niezależności

- Proces ten pozwala osobom zależnym podejmować decyzje dotyczące własnego życia: gdzie mieszkają, z kim i jak chcą żyć.
- Promuje indywidualizację wsparcia zamiast sztywnych, instytucjonalnych reguł.

3. Poprawa jakości życia

- Badania pokazują, że osoby wspierane w środowisku lokalnym (np. poprzez mieszkania wspomagane, asystencję osobistą, usługi opiekuńcze) mają lepsze wyniki w zakresie zdrowia psychicznego, samodzielności i integracji społecznej.

4. Rozwój lokalnych usług społecznych

- Deinstytucjonalizacja inspirowa samorządy do tworzenia elastycznych, zróżnicowanych form pomocy – bliskich ludziom i opartych na społeczności lokalnej.
- Wspiera rozwój usług takich jak: asystentura osobista, opieka wytchnieniowa, mieszkalnictwo wspierane, wsparcie środowiskowe.

5. Wzmacnianie wspólnot lokalnych

- Umożliwienie osobom z trudnościami życia w społeczności sprzyja wzrostowi empatii, zaangażowania i współpracy wśród mieszkańców.
- Przeciwdziała marginalizacji i stereotypizacji.

6. Efektywność ekonomiczna

- Długofalowo usługi środowiskowe są bardziej opłacalne niż utrzymywanie rozbudowanej sieci instytucji całodobowych.

Podstawowe założenia deinstytucjonalizacji:

- ✓ **Reintegracja społeczna:** Deinstytucjonalizacja stawia na włączenie osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnościami czy problemami społecznymi do życia w społeczeństwie. Osoby te powinny mieć możliwość uczestniczenia w codziennym życiu, pracy, edukacji, oraz korzystania z usług społecznych, bez konieczności przebywania w instytucjach.
- ✓ **Indywidualizacja opieki:** W tradycyjnych instytucjach opieka jest często jednorodna i nie uwzględnia indywidualnych potrzeb osób. W procesie deinstytucjonalizacji stawia się na stworzenie usług dostosowanych do specyficznych potrzeb każdej osoby, takich jak mieszkania wspomagane, asystenci osobowi, czy terapia i wsparcie dostosowane do indywidualnych wymagań.

- ✓ **Samodzielność i niezależność:** Celem jest, aby osoby, które wcześniej były zależne od opieki instytucjonalnej, mogły żyć samodzielnie lub z minimalnym wsparciem. Deinstytucjonalizacja ma na celu przywrócenie im kontroli nad własnym życiem.
- ✓ **Wsparcie społeczne i integracja:** Kluczowym elementem deinstytucjonalizacji jest także wspieranie osób, które przechodzą z instytucji do życia w społeczności lokalnej. Tworzenie odpowiednich sieci wsparcia (rodziny, organizacje społeczne, usługi opiekuńcze, asystenckie i wytchnieniowe) jest niezbędne, by proces ten zakończył się sukcesem.

W ostatnich dekadach w polityce społecznej mamy do czynienia z kilkoma procesami, które wpisują się w logikę i Model – „3xDE”, jest to:

- ✓ **Proces decentralizacji** zadań społecznych, w tym usług społecznych na poziomie zarządzania regionalnego i lokalnego – gdzie samorządy terytorialne przejmują ważną rolę w realizacji polityki społecznej, w myśl zasady subsydiarności.
- ✓ **Proces demonopolizacji** polityki społecznej, polegający na przekazywaniu realizacji części zadań publicznych do sektora pozarządowego, ekonomii społecznej i sektora prywatnego w myśl zasady wielosektorowości.
- ✓ **Proces deinstytucjonalizacji**, polegający na przesuwaniu świadczenia usług społecznych do środowiska i miejsca zamieszkania obywateli tak, aby odbiorcy pomocy nie byli wyrzynani z naturalnego środowiska życia, w myśl zasady tożsamości.

Korzyści deinstytucjonalizacji

- ✓ **Lepsza jakość życia:** Osoby zyskują większą kontrolę nad swoim życiem, co wpływa na ich poczucie godności i samodzielności.
- ✓ **Aktywne uczestnictwo w społeczeństwie:** Dzięki wsparciu społecznemu osoby te mogą aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym, zawodowym i kulturalnym.
- ✓ **Zmniejszenie stygmatyzacji:** Życie w instytucjach wiąże się często z izolacją społeczną i stygmatyzowaniem. Deinstytucjonalizacja pomaga zredukować te negatywne zjawiska, integrując osoby w lokalnych społecznościach.

Perspektywa przyszłości w usługach społecznych:

- ✓ **Rozwój usług środowiskowych** – wsparcie oparte na rodzinie, asystencji osobistej, mieszkalnictwie wspomagany.
- ✓ **Indywidualizacja pomocy** – dostosowanie usług do potrzeb użytkownika, zamiast oferowania uniwersalnych rozwiązań.
- ✓ **Integracja społeczna** – większy nacisk na aktywne uczestnictwo osób z niepełnosprawnościami i seniorów w życiu społecznym.

- ✓ **Nowoczesne technologie** – cyfryzacja, teleopieka, aplikacje wspierające samodzielność użytkowników.
- ✓ **Koordinacja międzysektorowa** – współpraca pomiędzy ochroną zdrowia, edukacją, rynkiem pracy i pomocą społeczną.

Rozwój usług społecznych to proces polegający na tworzeniu, rozszerzaniu i ulepszaniu systemu wsparcia społecznego, którego celem jest zaspokajanie potrzeb osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, poprawa jakości życia obywateli oraz wzmacnianie spójności społecznej. Usługi społeczne są kluczowym elementem polityki społecznej i jednym z filarów nowoczesnego państwa opiekuńczego.

Znaczenie rozwoju usług społecznych:

- ✓ Poprawa jakości życia jednostek i rodzin.
- ✓ Ograniczanie wykluczenia społecznego.
- ✓ Wzmacnianie lokalnych wspólnot.
- ✓ Tworzenie miejsc pracy w sektorze usług.
- ✓ Wspieranie równych szans i godnego życia dla wszystkich obywateli.

Obszar deinstytucjonalizacji wpisuje się w aktualną agendę unijną na lata 2021–2027, gdzie Unia Europejska chce przeznaczyć na rozwój usług społecznych i deinstytucjonalizację znaczne środki Europejskiego Funduszu Społecznego.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Ulanów, został przygotowany w oparciu o szereg strategicznych i planistycznych dokumentów krajowych, regionalnych oraz lokalnych, a jego założenia wyływają bezpośrednio z „Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności”. Deinstytucjonalizacja jest tam rozumiana jako proces rozwoju usług (świadczonych na poziomie lokalnych społeczności), które mają wyeliminować konieczność opieki instytucjonalnej. Zgodnie z założeniami Wytycznych, każda osoba powinna mieć prawo do uzyskania wsparcia odpowiedniego dla jej potrzeb i sytuacji.

CEL GŁÓWNY LOKALNEGO PLANU DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

**Rozwój zintegrowanego systemu usług społecznych
dla mieszkańców Gminy Ulanów**

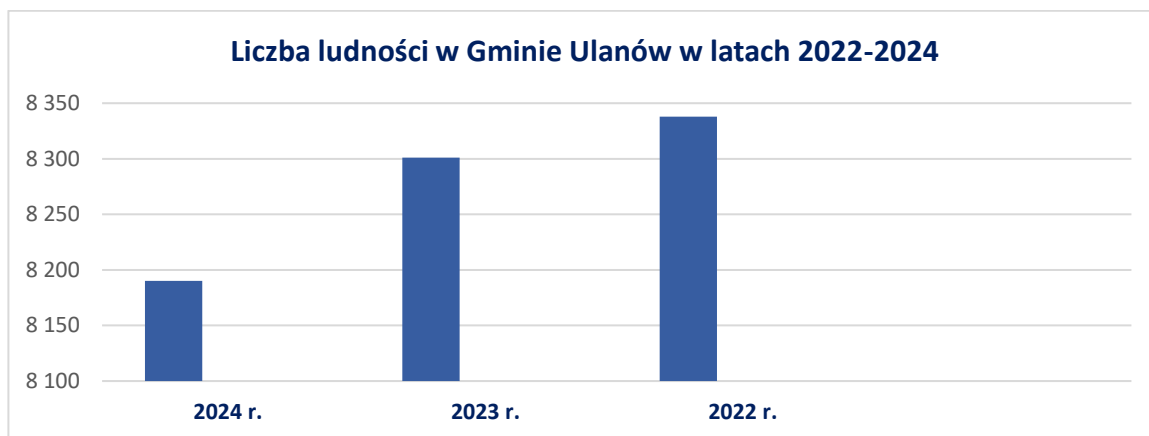
II CHARAKTERYSTYKA GMINY ULANÓW

1. Lokalizacja i demografia:

Gmina Ulanów, położona w północnej części województwa podkarpackiego, w powiecie niżańskim. Powierzchnia gminy Ulanów wynosi 11 965 ha (stanowi to 0,67% powierzchni województwa podkarpackiego), w tym użytki rolne stanowią 6 175 ha, lasy i grunty leśne zajmują 4 886 ha.

Miasto Ulanów, będące siedzibą gminy, liczy około 1,5 tys. mieszkańców, a cała gmina zamieszkiwana jest przez około 8,9 tys. Od północy graniczy z gminą Jarocin, od wschodu z gminą Harasiuki, od południowego wschodu z gminą Krzeszów, od południa i zachodu z gminą Rudnik, od zachodu z gminą Nisko.

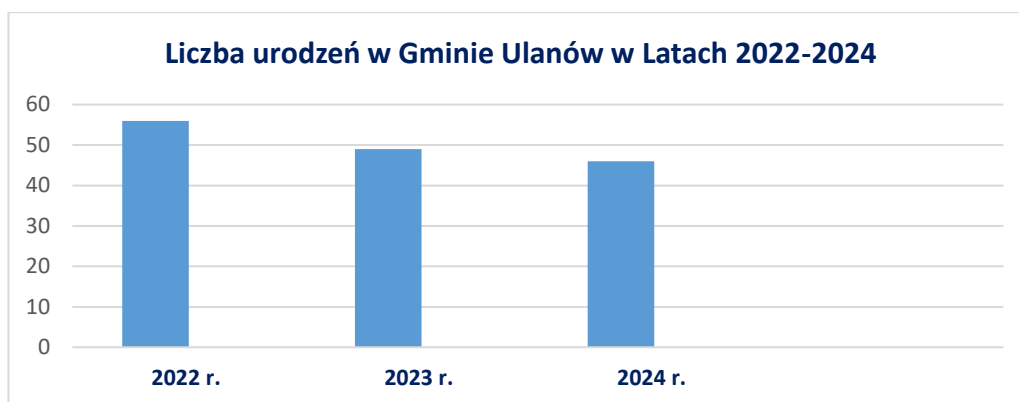
Demografia:

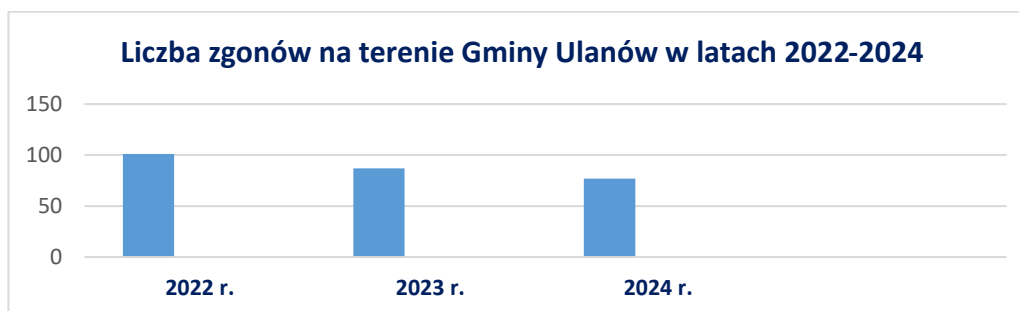
W Gminie Ulanów obserwuje się coroczny spadek liczby ludności, w 2022 r. - 8 338 mieszkańców, 2023 r. 8 301 mieszkańców, 2024 r. 8 190 mieszkańców. Na podstawie dostępnych danych z GUS, przewiduje się, że liczba ludności Gminy Ulanów będzie stopniowo malała w analizowanym okresie. Prognozy wskazują na dalszy spadek liczby mieszkańców, co jest charakterystyczne dla wielu gmin wiejskich w Polsce, zwłaszcza w województwie

**Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
w Gminie Ulanów na lata 2026-2030**

podkarpackim. Średni wiek mieszkańców Gminy Ulanów w 2023 roku wynosił 42,8 lat. W prognozowanym okresie przewiduje się starzenie społeczeństwa, co może prowadzić do zwiększenia liczby osób starszych i zmniejszenia liczby osób w wieku produkcyjnym.

W odniesieniu do liczby urodzeń na terenie Gminy Ulanów wskazać na tendencję malejącą w tym zakresie związaną ze zmianami cywilizacyjnymi, stylem życia współczesnych rodzin oraz ogólnie identyfikowanymi procesami demograficznymi. W 2022 r. urodziło się 56 dzieci, w 2023 r. 49 dzieci, w 2024 r. 46 dzieci.

W zakresie liczby zgonów na terenie Gminy Ulanów wskazać należy na zmniejszającą się ich liczbę, która wyniosła odpowiednio: 2022 r. -101 osób, 2023 r.- 87 osób, 2024 r. -77 osób.

Wskaźnik obciążenia demograficznego to miara określająca relację między osobami nieprodukcyjnymi (czyli w wieku 0–17 lat oraz 65+ lat) a osobami w wieku produkcyjnym (18–64 lata). Informuje, ile osób niepracujących przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Wskaźnik obciążenia demograficznego w Gminie Ulanów

Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	
2022 r.	63,9
2023 r.	64,4

2024 r.	65,4
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	
2022 r.	27,9
2023 r.	28,9
2024 r.	30,3
Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	
2022 r.	18,9
2023 r.	19,9
2024 r.	20,3

Wskaźnik ten na terenie Gminy Ulanów będzie systematycznie rosnąć w najbliższych dekadach, głównie z powodu starzenia się ludności oraz migracji młodszych mieszkańców. Według prognozy 2050 roku może przekroczyć 90–100, co będzie oznaczać, że liczba osób wymagających wsparcia będzie równa lub większa niż liczba osób mogących pracować. Ta tendencja będzie miała wpływ na lokalne systemy rozwoju usług społecznych i procesy deinstytucjonalizacji.

Wyzwania demograficzne

- **Spadek liczby ludności:** Kontynuacja trendu spadkowego może wpłynąć na zmniejszenie wpływów z podatków oraz ograniczenie rozwoju gospodarczego
- **Starzenie się społeczeństwa:** Zwiększenie odsetka osób starszych może prowadzić do większego zapotrzebowania na usługi zdrowotne i opiekuńcze.
- **Migracja młodych ludzi:** Emigracja młodszych mieszkańców w poszukiwaniu pracy może przyspieszyć proces wyludnianie

Prognozy demograficzne dla Polski wskazują na znaczący spadek liczby ludności w nadchodzących dekadach. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), populacja kraju zmniejszy się z obecnych 37,8 mln do około 30,9 mln w 2060 roku. Tendencja ta jest wynikiem malejącej liczby urodzeń oraz starzejącego się społeczeństwa. Starzenie się społeczeństwa jest kolejnym istotnym wyzwaniem. Przewiduje się, że do 2060 roku odsetek osób w wieku powyżej 65 lat wzrośnie do 32,6% populacji. Taki trend może prowadzić do zwiększonego obciążenia całego systemu polityki społecznej, a na poziomie lokalnym konieczność posiadania systemu dostarczania usług społecznych w miejscu zamieszkania. W kontekście gminy Ulanów, w dalszej perspektywie prognoz demograficznych biorąc pod uwagę ogólnokrajowe tendencje oraz fakt, że regiony takie jak województwo podkarpackie doświadczają spadku liczby ludności, można spodziewać się podobnych wyzwań demograficznych jak na poziomie krajowym. W związku z tym, gmina może potrzebować dostosować swoje strategie rozwoju i procesów deinstytucjonalizacji usług społecznych

koncentrując się na wsparciu dla seniorów, zachęcaniu młodych rodzin do osiedlania się oraz tworzeniu warunków sprzyjających zatrzymaniu młodzieży w regionie.

2. Położenie i atrakcje turystyczne

Gmina Ulanów leży w malowniczej okolicy w widłach rzek Sanu i Tanwi, w sąsiedztwie dużych kompleksów leśnych. Mikroklimat regionu, nasycony jodem, sprzyja zdrowotnemu wypoczynkowi. Ulanów słynie z tradycji flisackich, które są pielęgnowane przez Bractwo Miłośników Ziemi Ulanowskiej. Co roku odbywają się Ogólnopolskie Dni Flisactwa, podczas których organizowane są spływy tratwami po rzekach

3. Wizja rozwoju społecznego

Gmina Ulanów podobnie jak wiele innych mniejszych gmin w Polsce, stoi przed szeregiem wyzwań związanych z rozwojem usług społecznych. Poniżej przedstawiam kluczowe problemy i potencjalne kierunki ich rozwiązania.

1. Starzenie się społeczeństwa

- **Wyzwanie:** Wzrost liczby seniorów wymaga rozbudowy usług opiekuńczych, zdrowotnych i aktywizujących.
- **Możliwe rozwiązania:**
  - ✓ Rozwój dziennych usług środowiskowych dla seniorów.
  - ✓ Programy wspierające aktywność osób starszych
  - ✓ Rozwój usług opiekuńczych, asystenckich i wspierających.
  - ✓ Wsparcie dla opiekunów faktycznych osób zależnych

2. Ograniczony dostęp do specjalistycznych usług zdrowotnych

- **Wyzwanie:** Brak dostatecznej liczby lekarzy specjalistów i placówek medycznych.
- **Możliwe rozwiązania:**
  - ✓ Współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie telemedycyny.
  - ✓ Rozwój transportu dla osób starszych i niepełnosprawnych do placówek medycznych.

3. Odpływ młodych mieszkańców

- **Wyzwanie:** Emigracja zarobkowa do większych miast prowadzi do zmniejszenia liczby osób w wieku produkcyjnym.
- **Możliwe rozwiązania:**
  - ✓ Tworzenie zachęt dla młodych rodzin do osiedlania się
  - ✓ Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy.

4. Deinstytucjonalizacja pomocy społecznej

- **Wyzwanie:** Przejście od tradycyjnych instytucji opiekuńczych do systemu wsparcia środowiskowego.

- **Możliwe rozwiązania:**
- ✓ Rozwój usług opieki domowej dla osób niesamodzielnych.
- ✓ Tworzenie miejsc pracy dla opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych.

5. Cyfryzacja usług społecznych

- **Wyzwanie:** Niski poziom wykorzystania nowych technologii w dostarczaniu usług publicznych.
- **Możliwe rozwiązania:**
- ✓ Wprowadzenie e-usług w zakresie opieki zdrowotnej i społecznej.
- ✓ Szkolenia z obsługi komputera i internetu dla seniorów.

6. Wzmacnianie systemu wsparcia rodzin

- **Wsparcie dla rodzin z dziećmi:**
- ✓ Organizacja usług wspierających rodziny, np. poradnictwo rodzinne, mediacje, czy warsztaty rodzicielskie.
- ✓ Rozwój aktywności lokalnej (warsztaty, festyny, spotkania integracyjne, międzypokoleniowe)

7. Współpraca międzysektorowa

- **Partnerstwo z NGO i sektorem prywatnym:**
- ✓ Realizacja wspólnych projektów z organizacjami pozarządowymi oraz w zakresie usług społecznych.

8. Finansowanie i rozwój infrastruktury

- **Pozyskiwanie środków zewnętrznych:**
- ✓ Wykorzystanie funduszy unijnych i krajowych na realizację projektów i programów społecznych.

Perspektywy rozwoju usług społecznych

- **Zwiększenie dostępności usług:** Dążenie do tego, aby każdy, kto potrzebuje wsparcia, miał do niego łatwy dostęp, niezależnie od miejsca zamieszkania czy sytuacji życiowej.
- **Indywidualizacja usług:** Dostosowanie usług do indywidualnych potrzeb i możliwości beneficjentów.
- **Współpraca międzysektorowa:** Budowanie silnych relacji między różnymi sektorami (publicznym, pozarządowym, biznesowym) w celu efektywnego świadczenia usług.
- **Innowacje:** Wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych, które poprawią jakość usług i zwiększą ich efektywność.

- **Prewencja:** Skupienie się na działaniach profilaktycznych, które zapobiegają powstawaniu problemów społecznych.

II CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Diagnoza potrzeb w zakresie usług społecznych ma na celu identyfikację i ocenę potrzeb oraz problemów społecznych występujących w danej społeczności, co umożliwia efektywne planowanie, organizowanie i świadczenie usług społecznych. Celem diagnozy jest uzyskanie szczegółowych informacji, które pomogą w dostosowaniu działań oraz zasobów do realnych potrzeb mieszkańców danej gminy, powiatu czy regionu.

Diagnoza potrzeb w zakresie usług społecznych jest niezbędnym narzędziem do tworzenia skutecznych polityk społecznych, które odpowiadają na konkretne potrzeby społeczności, zapewniając odpowiednie wsparcie i poprawiając jakość życia osób wymagających pomocy.

Diagnoza potrzeb w zakresie usług społecznych w Gminie Ulanów stanowi kluczowy element przygotowania **Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych (LPDI)**, który ma na celu transformację systemu opieki instytucjonalnej na rzecz wsparcia środowiskowego, umożliwiającego osobom korzystającym z usług pozostanie w swoim naturalnym otoczeniu. Poniżej przedstawiam diagnozę potrzeb w odniesieniu do różnych grup społecznych:

Osoby starsze

Potrzeby osób starszych w kontekście rozwoju usług społecznych są zróżnicowane i zależą od wielu czynników – m.in. wieku, stanu zdrowia, poziomu samodzielności, sytuacji rodzinnej i materialnej. Współczesne społeczeństwa starzeją się, co oznacza konieczność dostosowania systemów opieki społecznej i zdrowotnej do potrzeb tej rosnącej grupy. Poniżej przedstawiam główne potrzeby osób starszych i ich znaczenie dla rozwoju usług społecznych:

1. Potrzeby zdrowotne

- **Opieka medyczna** – dostępność do lekarzy geriatrów, specjalistycznych badań i rehabilitacji.
- **Długoterminowa opieka zdrowotna** – dla osób przewlekle chorych lub niesamodzielnych.
- **Profilaktyka zdrowotna** – programy edukacyjne, regularne badania profilaktyczne

2. Potrzeby opiekuńcze

- **Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania** – pomoc w codziennych czynnościach (np. sprzątanie, gotowanie, zakupy).

**Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
w Gminie Ulanów na lata 2026-2030**

- **Domy pomocy społecznej i placówki opieki całodobowej** – dla osób wymagających stałego wsparcia.
- **Asystentura osobista seniora** – indywidualna pomoc w integracji społecznej i codziennym funkcjonowaniu.

3. Potrzeby społeczne i emocjonalne

- **Przeciwdziałanie izolacji społecznej** – organizacja klubów seniora, zajęć integracyjnych i wydarzeń kulturalnych.
- **Wsparcie psychologiczne** – dostęp do psychologów, grup wsparcia.
- **Budowanie relacji międzypokoleniowych** – programy łączące młodsze i starsze pokolenia

4. Potrzeby w zakresie bezpieczeństwa

- **Systemy alarmowe i teleopieka** – np. przyciski SOS, monitoring zdrowia na odległość.
- **Ochrona przed przemocą i oszustwami** – edukacja i wsparcie prawne.

5. Potrzeby edukacyjne i kulturalne

- **Uniwersytety trzeciego wieku**, warsztaty, szkolenia cyfrowe.
- **Dostęp do kultury i aktywności intelektualnych** – np. wyjścia do teatru, biblioteki, zajęcia artystyczne

Dostosowanie usług społecznych do potrzeb seniorów oznacza konieczność:

- rozwoju lokalnych struktur pomocy,
- integracji usług zdrowotnych i socjalnych,
- inwestycji w kadry opiekuńcze i nowoczesne technologie,
- promowania aktywności i samodzielności seniorów,
- współpracy międzysektorowej (samorządy, NGO, sektor prywatny).
- **Potrzeba wsparcia w miejscu zamieszkania:** W Gminie Ulanów obserwuje się rosnącą liczbę osób starszych, które wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Istnieje potrzeba rozwoju usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, takich jak pomoc w utrzymaniu higieny, przygotowywaniu posiłków, zapewnienie kontaktów z otoczeniem czy sprzątaniu

Osoby z niepełnosprawnościami

Potrzeby osób z niepełnosprawnościami w kontekście rozwoju usług społecznych są kluczowe dla zapewnienia im równego dostępu do życia społecznego, edukacji, zatrudnienia oraz

**Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
w Gminie Ulanów na lata 2026-2030**

niezależności. Odpowiednio rozwinięte i dostępne usługi społeczne są niezbędne do eliminowania barier i promowania integracji osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie.

1. Potrzeby w zakresie dostępności

- **Eliminacja barier architektonicznych** – dostosowanie budynków publicznych, mieszkań, środków transportu.
- **Dostępność informacji** – w formatach alternatywnych: język migowy, audiodeskrypcja, napisy, tekst łatwy do czytania (ETR).
- **Cyfrowa dostępność usług** – strony internetowe, e-usługi zgodne ze standardami WCAG

2. Potrzeby zdrowotne i rehabilitacyjne

- **Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej** – lekarze specjaliści, sprzęt medyczny, leczenie usprawniające.
- **Rehabilitacja** – zarówno stacjonarna, jak i domowa; rehabilitacja społeczna i zawodowa.
- **Wsparcie psychologiczne i psychiatryczne** – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, chorobami psychicznymi i ich rodzin.

3. Potrzeby społeczne i integracyjne

- **Asystencja osobista** – pomoc w codziennym funkcjonowaniu, poruszaniu się, kontaktach społecznych.
- **Udział w życiu kulturalnym i społecznym** – zapewnienie dostępnych wydarzeń, transportu, informacji.
- **Wsparcie rodzin i opiekunów** – pomoc psychologiczna, wytchnieniowa, informacyjna

4. Potrzeby mieszkaniowe

- **Mieszkalnictwo wspomagane lub chronione** – wspólne mieszkania z usługami wspierającymi.
- **Dostosowanie mieszkań** – windy, poręcze, odpowiednia szerokość drzwi, specjalistyczne wyposażenie.

5. Potrzeby prawne i instytucjonalne

- **Pełna ochrona prawna** – przeciwdziałanie dyskryminacji, prawo do samostanowienia.
- **Wsparcie w kontaktach z instytucjami** – tłumacze PJM, asystenci komunikacyjni, doradcy socjalni.

Rozwój usług społecznych w odpowiedzi na potrzeby osób z niepełnosprawnościami powinien opierać się na:

- **Modelu społecznym niepełnosprawności** – skupieniu się na likwidacji barier, nie tylko na "leczeniu".

**Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
w Gminie Ulanów na lata 2026-2030**

- **Indywidualizacji wsparcia** – usługi dostosowane do potrzeb, a nie odwrotnie.
- **Współpracy międzysektorowej** – koordynacja działań samorządów, organizacji pozarządowych, placówek zdrowia i edukacji.
- **Udziale samych osób z niepełnosprawnościami w projektowaniu usług**
- **Dostępność usług asystenckich:** które oferują wsparcie w codziennych czynnościach dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności
- **Potrzeba rozwoju usług środowiskowych:** Istnieje zapotrzebowanie na rozwój usług asystenckich, które umożliwią osobom z niepełnosprawnościami aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością

Osoby w kryzysie bezdomności oraz zagrożone bezdomnością stanowią jedną z najbardziej narażonych grup społecznych. Ich potrzeby są złożone, wielowymiarowe i często nakładają się na inne problemy – zdrowotne, psychiczne, uzależnienia, długotrwałe bezrobocie czy przemoc. Odpowiedni rozwój usług społecznych musi uwzględniać nie tylko doraźną pomoc, ale też działania długofalowe i profilaktyczne

1. Podstawowe potrzeby bytowe

- **Schronienie** – dostępność miejsc noclegowych: schroniska, noclegownie, ogrzewalnie.
- **Wyżywienie** – jadłodajnie, paczki żywnościowe, mobilne punkty pomocy.

2. Bezpieczeństwo i godność

- **Szacunek w kontakcie z instytucjami** – traktowanie z empatią, a nie tylko jako „klienta opieki”.
- **Stabilność miejsca pobytu** – ograniczenie przymusu ciągłego przemieszczania się (np. zmiany noclegowni).

3. Potrzeby socjalne i prawne

- **Wsparcie w uzyskaniu dokumentów tożsamości** – dowód osobisty, ubezpieczenie, meldunek tymczasowy.
- **Doradztwo prawne i socjalne** – pomoc w sprawach spadkowych, alimentacyjnych, zadłużeniach.
- **Opieka kuratorska i praca socjalna** – towarzyszenie w procesie wychodzenia z bezdomności

4. Profilaktyka bezdomności

- **Interwencja w sytuacjach kryzysowych** – np. eksmisje, przemoc domowa, utrata pracy.
- **Wsparcie dla osób opuszczających instytucje** – szpitale, więzienia, pieczę zastępczą.
- **Pomoc dla osób zagrożonych eksmisją** – porady prawne, mediacje z właścicielami mieszkań

Efektywna odpowiedź na potrzeby osób w kryzysie bezdomności wymaga:

- **Wieloetapowego i zindywidualizowanego wsparcia** – zamiast jednorazowych działań.
- **Lokalnych strategii przeciwdziałania bezdomności** – opartych na współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i mieszkańców.
- **Zmiany podejścia systemowego** – odejścia od modelu warunkowego („najpierw się popraw, potem dostaniesz pomoc”) na rzecz podejścia godnościowego i inkluzyjnego
- **Współpraca z organizacjami pozarządowymi**: Warto nawiązać współpracę z organizacjami pozarządowymi, które posiadają doświadczenie w pracy z osobami bezdomnymi, celem wspólnego opracowania programów wsparcia.

Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Potrzeby osób w kryzysie zdrowia psychicznego są kluczowym obszarem działania nowoczesnych usług społecznych. Kryzys psychiczny może dotknąć każdego – niezależnie od wieku, statusu społecznego czy wykształcenia – a skuteczna pomoc wymaga nie tylko leczenia medycznego, ale także wsparcia społecznego, edukacyjnego i środowiskowego.

1. Dostęp do wsparcia psychicznego i psychiatrycznego

- **Specjalistyczne poradnictwo** – psychiatry, psycholodzy, terapeuci, pracownicy socjalni.

2. Relacje społeczne i przeciwdziałanie izolacji

- **Utrzymywanie kontaktów społecznych** – kluby samopomocy, grupy wsparcia, warsztaty integracyjne.
- **Odbudowa więzi rodzinnych i społecznych** – mediacje, poradnictwo rodzinne.
- **Likwidacja stygmatyzacji** – działania edukacyjne i kampanie społeczne promujące zdrowie psychiczne

Efektywne wsparcie osób w kryzysie psychicznym wymaga:

- **Rozwoju lokalnych sieci wsparcia społecznego** – angażujących NGO, wolontariuszy, rodzinę.
- **Zintegrowanego podejścia** – łączącego interwencję kryzysową, opiekę medyczną i pomoc społeczną.
- **Odchodzenia od stygmatyzujących form leczenia** – promowania profilaktyki i zdrowia psychicznego jako części ogólnego dobrostanu.
- **Dostępność usług**: W Gminie Ulanów istnieje ograniczony dostęp do specjalistycznych usług zdrowia psychicznego. Istnieje potrzeba zwiększenia dostępności do

**Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
w Gminie Ulanów na lata 2026-2030**

psychoterapii, poradnictwa psychologicznego oraz wsparcia dla rodzin osób zmagających się z problemami psychicznymi.

- **Edukacja i profilaktyka:** Należy również skoncentrować się na działaniach edukacyjnych i profilaktycznych, które pomogą w redukcji stygmatyzacji osób z problemami psychicznymi i zwiększą ich integrację ze społecznością lokalną.

Wsparcie rodziny i dziecka

Potrzeby rodzin z dziećmi w kontekście rozwoju usług społecznych są bardzo szerokie i obejmują zarówno aspekty materialne, jak i społeczne, edukacyjne, wychowawcze oraz zdrowotne. Skuteczne wsparcie rodzin przyczynia się nie tylko do poprawy jakości życia ich członków, ale także do zapobiegania wykluczeniu społecznemu i zapewnienia dzieciom dobrego startu w życie.

1. Potrzeby materialne

- **Stabilna sytuacja ekonomiczna** – pomoc finansowa (np. świadczenie 800+, dodatki mieszkaniowe, zasiłki rodzinne, Aktywny rodzic).
- **Wsparcie dla rodzin wielodzietnych i samotnych rodziców** – specjalne ulgi, programy osłonowe

2. Potrzeby wychowawcze i opiekuńcze

- **Dostęp do instytucji opieki nad dziećmi** – żłobki, przedszkola, świetlice środowiskowe, kluby dziecięce.
- **Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka** – szczególnie ważne dla dzieci z niepełnosprawnościami lub opóźnieniem rozwojowym

3. Potrzeby edukacyjne i rozwojowe

- **Równość w dostępie do edukacji** – bezpłatne podręczniki, dożywianie w szkołach, stypendia socjalne.
- **Zajęcia dodatkowe i rozwój talentów** – dostępność kółek zainteresowań, zajęć sportowych i artystycznych.
- **Wsparcie dla dzieci z trudnościami w nauce** – korepetycje, zajęcia wyrównawcze, wsparcie pedagogiczne.

4. Potrzeby emocjonalne

- **Pomoc psychologiczna i terapeutyczna** – zarówno dla dzieci, jak i rodziców (szczególnie w sytuacjach kryzysowych).
- **Promocja zdrowego stylu życia** – programy profilaktyczne, warsztaty dla rodzin.
- **Potrzeba rozwoju usług środowiskowych:** Istnieje zapotrzebowanie na rozwój usług wspierających rodziny w ich naturalnym środowisku, takich jak poradnictwo rodzinne, warsztaty umiejętności wychowawczych czy grupy wsparcia.

Diagnoza stanowiła podstawę do opracowania **Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Ulanów** który pozwoli na stopniową transformację systemu pomocy społecznej w kierunku bardziej zindywidualizowanych usług wspierających osoby w ich naturalnym środowisku, z uwzględnieniem zarówno potrzeb społecznych, jak i możliwości instytucjonalnych i zasobów lokalnych.

W Gminie Ulanów, oprócz diagnozy do opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, przeprowadzono kilka kluczowych diagnoz mających na celu identyfikację potrzeb mieszkańców oraz wyzwań społecznych, określonych w strategiach i programach obowiązujących w gminie Ulanów

I.p.	Rodzaj dokumentu	Uchwała Rady Gminy	Cel główny
1.	Strategia rozwoju gminy	Uchwała nr IV/16/2024 Rady Miejskiej w Ulanowie z dnia 7 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Ulanów na lata 2024-2032 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji	Proces opracowania nowej Strategii rozwoju będzie uwzględniać zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą regionu oraz zmiany zachodzące w sferze zarządzania jego rozwojem wynikające z nowych uwarunkowań rozwoju całego kraju. Istotne jest odniesienie się do obecnych, jak i perspektywicznych wyzwań globalizacyjnych oraz priorytetów rozwoju Unii Europejskiej. Należy wziąć pod uwagę potrzeby społeczności lokalnej, które zmieniają się na przestrzeni lat. Należy zidentyfikować je pod kontem zasadności realizacji poszczególnych zadań z rzeczywistymi potrzebami mieszkańców.
2.	Gminny Program Wspierania Rodziny	Uchwała nr XI/328/2023 Rady Miejskiej w Ulanowie z dnia 22 lutego 2023 roku w sprawie przyjęcia: Gminnego programu wspierania rodziny Gminy i Miasta Ulanów na lata 2023-2025	Program ma za zadanie kompleksowe wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz dzieci w tych rodzinach
3.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej	Uchwała Nr L/411/2024 Rady Miejskiej w Ulanowie z dnia 22 lutego 2024 r. w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Ulanów na lata 2024-2027	Głównym celem programu jest ograniczenie występowania zjawiska przemocy na terenie Gminy Ulanów.
4.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	Uchwała Rady Miejskiej Nr XXXII/251/2022 z dnia 12 kwietnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz	Podstawowe cele programu to: zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują oraz podjęcie

		Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy i Miasta Ulanów na lata 2022 – 2024.	działań niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami
5.	Gminny Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Uchwała Rady Miejskiej w Ulanowie Nr XLVII/400/2023 z dnia 30 listopada 2023 r w sprawie przyjęcia: Programu współpracy gminy Ulanów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024.	Celem głównym Programu jest kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywanie problemów społecznych w środowisku lokalnym poprzez budowanie partnerstwa pomiędzy Gminą, a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

1. INFRASTRUKTURA POZOSTAJĄCA W ZASOBACH GMINY

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych ma na celu przekształcenie tradycyjnych instytucji opiekuńczych w usługi świadczone w środowisku lokalnym, co pozwala na lepsze dostosowanie wsparcia do indywidualnych potrzeb mieszkańców. Gmina dysponuje odpowiednią infrastrukturą, w tym Ośrodkiem Pomocy Społecznej placówkami edukacyjnymi, oraz kulturalnymi, które mogą być zaangażowane w świadczenie usług społecznych w środowisku lokalnym. Dostępność tych zasobów ułatwia integrację usług społecznych z codziennym życiem mieszkańców.

Potencjał instytucjonalny Gminy Ulanów do realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych

1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Ulanowie

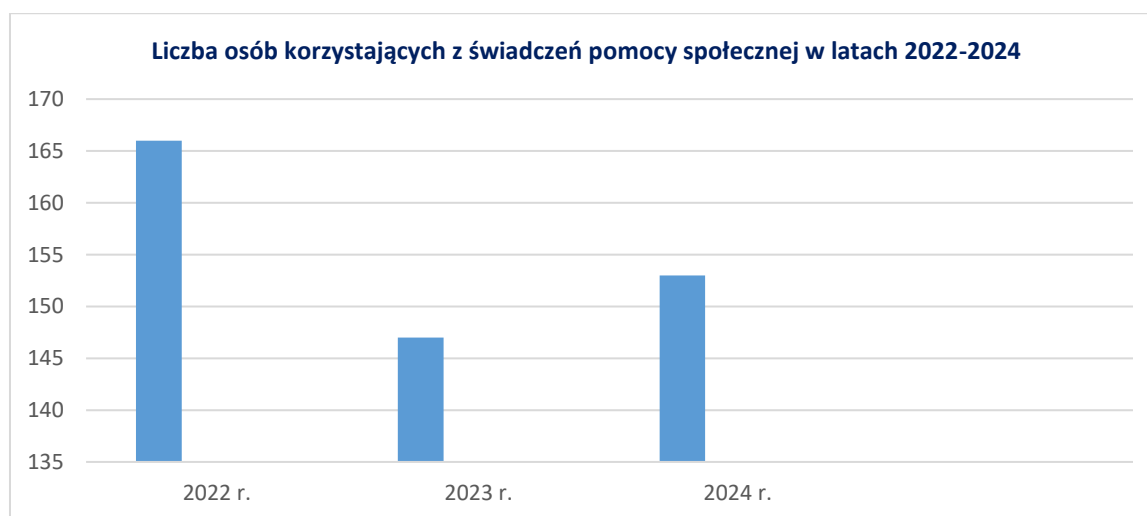
Gmina posiada w zasobach Ośrodek Pomocy Społecznej, który pełni kluczową rolę w świadczeniu usług społecznych. OPS jest odpowiedzialny za diagnozowanie potrzeb społecznych, organizowanie wsparcia oraz współpracę z innymi instytucjami. Dzięki doświadczeniu w zarządzaniu usługami społecznymi, OPS może skutecznie koordynować proces deinstytucjonalizacji.

OPS jest jednostką organizacyjną realizującą szerokie spectrum zadań własnych i zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze pomocy społecznej. To instytucja powołana z myślą o wspieraniu osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Jego głównym celem jest zapewnienie niezbędnej pomocy, która pozwoli im na poprawę jakości życia i samodzielne funkcjonowanie.

Środowiskowa praca socjalna to jedno z kluczowych zadań OPS w Ulanowie. Jest to profesjonalna działalność, której celem jest pomoc osobom, rodzinom i grupom w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych oraz wzmacnianie ich zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. W Ośrodku Pomocy Społecznej w

Ulanowie praca socjalna jest realizowana przez wykwalifikowanych pracowników socjalnych, którzy:

- prowadzą wywiady środowiskowe i diagnozują potrzeby mieszkańców,
- pomagają w uzyskaniu świadczeń (zasiłków, dodatków, usług opiekuńczych),
- współpracują z instytucjami lokalnymi – szkołami, policją, PCPR, sądami, kuratorami, parafiami,
- prowadzą działania profilaktyczne
- wspierają osoby starsze i niepełnosprawne, w tym poprzez Dzienny Dom „Senior+”

W gminie Ulanów z pomocy społecznej skorzystało w 2024 r. 153 osoby, co stanowiło 1,90 % wszystkich mieszkańców gminy. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej wynosiła 113, w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 11 rodzin. W gminie Ulanów najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną było kolejno: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, wielodzietność. Wsparcie w gminie Ulanów z pomocy społecznej w 2024 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 88 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 67 osoby. Ponadto 100 osób pobierało żywność w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc żywnościową 2021 – 2027.

Praca socjalna to działalność na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym – zarówno indywidualnie, jak i poprzez wspieranie społeczności lokalnej czy instytucji pomocowych. W 2024r. pracą socjalną objęto 40 rodzin.

Z usług Asystenta Rodziny, korzystało w 2022 r. 8 rodzin, 2023 r. 6 rodzin i w 2024 r. 8 rodzin.

Efektywność OPS w Ulanowie w procesie rozwoju lokalnej polityki społecznej:

- ✓ **Efektywne wsparcie osób w trudnej sytuacji życiowej:** OPS z powodzeniem udziela wsparcia wielu mieszkańcom, którzy znajdują się w trudnych sytuacjach materialnych i życiowych. Ośrodek skutecznie organizuje pomoc materialną i usługową, co pozwala na poprawę jakości życia osób wymagających wsparcia.
- ✓ **Wspieranie rodziny i dzieci:** OPS skutecznie wdraża rozwiązania mające na celu wspieranie rodzin w wychowywaniu dzieci, a także pomoc rodzinom w sytuacjach kryzysowych.
- ✓ **Promowanie aktywności społecznej:** OPS wspiera działania mające na celu integrację osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz innych grup społecznych. Dzięki temu, osoby te mają szansę na aktywne uczestniczenie w życiu społecznym gminy, co przeciwdziała ich marginalizacji.
- ✓ **Dobre zarządzanie i współpraca z innymi instytucjami:** OPS skutecznie współpracuje z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz administracją lokalną, co pozwala na kompleksowe podejście do problemów społecznych w gminie.

W Gminie Ulanów realizowany jest Program „Opieka wytchnieniowa” w ramach resortowego programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego. Celem programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im czasowego odciążenia w postaci usług opieki wytchnieniowej.

- W 2022 r. objęto wsparciem 22 osób
- W 2023 r. objęto wsparciem 21 osób
- W 2024 r. objęto wsparciem 18 osób

2) Dzienny Dom Senior+

Dzienny Dom Senior+, który działa w strukturach OPS. Do Dziennego Domu Senior+ uczęszczają osoby w wieku 60+ nieaktywne zawodowo, samotne, po kryzysach, w liczbie 15 osób. Seniorzy są aktywizowani, rozwijają swoje zainteresowania, nabywają nowe umiejętności, wspólnie spędzają czas. Mają zapewniony obiad oraz opiekę wykwalifikowanej kadry, w tym cykliczne spotkania z pielęgniarką, rehabilitantem. Korzystają z sali ćwiczeń, sali wypoczynku, wykonują robotki ręczne, wyjeżdżają na wycieczki, spędzają aktywnie czas, wszystko do swoich możliwości zdrowotnych

3) Instytucje kultury

Gminne Centrum Kultury w Ulanowie, w skład którego wchodzi Biblioteka Publiczna w Ulanowie z filiami w Bielinach, Gliniance, Wólce Tanewskiej i Kurzynie Średniej. Działają również obiekty muzealne: Muzeum Flisactwa Polskiego, Muzeum Rzeźby Andrzeja Pityńskiego oraz Zespół Dworsko Parkowy w Bielinach.

Celem instytucji kultury jest:

- ✓ Wychowanie, edukacja i upowszechnianie kultury wśród mieszkańców
- ✓ Rozwijanie aktywności mieszkańców w tworzeniu wartości kulturowej, podnoszenie poziomu życia kulturalnego.
- ✓ Rozwój czytelnictwa, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
- ✓ Zachowanie i kultywowanie tradycji miejscowych (w tym flisactwa, folkloru)

Trwa proces modernizacji budynku wraz z dostosowaniem do osób niepełnosprawnych, co oznacza, że wkrótce warunki lokalowe będą jeszcze lepsze, bardziej dostępne.

4) Gminny Żłobek w Ulanowie

Żłobek Gminny w Ulanowie jest instytucją wspierającą rozwój polityki rodzinnej, posiada 25 miejsc opieki dla dzieci poniżej 3 roku życia. Cele funkcjonowania tej instytucji to przede wszystkim:

- ✓ Zapewnienie dzieciom właściwej opieki i wspierania rozwoju
- ✓ Wspieranie rozwoju dziecka i jego indywidualnych potrzeb,
- ✓ Pomoc rodzicom w łączeniu życia zawodowego i rodzinnego,
- ✓ Tworzenie bezpiecznego, przyjaznego miejsca dla najmłodszych.

5) Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Ulanowie

Dzięki ZEAS gmina Ulanów centralizuje i specjalizuje obsługę ekonomiczno-administracyjną wszystkich szkół i placówek oświatowych — co może skutkować większą efektywnością, standaryzacją procedur i lepszym gospodarowaniem zasobami. Umożliwia to dyrektorom szkół skupienie się na procesie dydaktycznym i wychowawczym, podczas gdy sprawy finansowe, kadrowe i organizacyjne są obsługiwane przez wyspecjalizowany zespół. ZEAS pełni ważną funkcję wspierającą w realizacji działań inwestycyjnych i naprawczo-remontowych w placówkach oświatowych, co przekłada się na warunki uczenia się w gminie.

6) Edukacja w Gminie Ulanów

Na terenie Gminy i Miasta Ulanów funkcjonuje dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych obejmująca:

**L o k a l n y P l a n D e i n s t y t u c j o n a l i z a c j i U s ł u g S p o ł e c z n y c h
w G m i n i e U l a n ó w n a l a t a 2 0 2 6 - 2 0 3 0**

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ulanowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kurzynie Średniej
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Wólce Tanewskiej
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Bielinach
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Dąbrówce

Szkoły w Gminie Ulanów osiągają stabilne wyniki edukacyjne w nauczaniu przedmiotów podstawowych, takich jak język polski, matematyka i język angielski. Uczniowie regularnie uczestniczą w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, zawodach sportowych oraz akcjach społecznych i ekologicznych. Działają koła zainteresowań: teatralne, przyrodnicze, sportowe i artystyczne. W wielu szkołach funkcjonują też projekty edukacyjne finansowane ze środków UE, np. zajęcia wyrównawcze i rozwijające kompetencje cyfrowe.

Edukacja w Gminie Ulanów jest dobrze zorganizowana i stanowi ważny element lokalnej polityki społecznej. Dzięki zaangażowaniu samorządu, dyrektorów i nauczycieli, placówki zapewniają dzieciom i młodzieży bezpieczne, nowoczesne i przyjazne warunki nauki, wychowania i rozwoju. Gmina konsekwentnie inwestuje w bazę oświatową, stawiając na równy dostęp do edukacji dla wszystkich uczniów, niezależnie od miejsca zamieszkania.

7) Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Ulanowie

Na terenie gminy Ulanów funkcjonuje Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne (pozostająca w zasobach powiatu nizańskiego) jest to placówka przeznaczona dla dorosłych osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Oferuje zarówno pobyt dzienny, jak i całodobowy, dysponuje 14 miejscami: 4 miejsca dziennego pobytu i 10 miejsc całodobowego pobytu. Jest to zrekonstruowany budynek po byłym internacie Liceum Ogólnokształcącego w Ulanowie, dostosowany architektonicznie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Usługi wsparcia w ramach COM to m.in. usługa asystencka, dożywianie, usługi pielęgniarские, fizjoterapia, psychologiczne, rehabilitacyjne.

III CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy i Miasta Ulanów stanowi kluczowy element lokalnej strategii rozwoju systemu wsparcia społecznego, ukierunkowanego na stopniowe odchodzenie od opieki instytucjonalnej na rzecz usług świadczonych w środowisku lokalnym. Dokument ten określa kierunki, cele oraz działania niezbędne do stworzenia zintegrowanego systemu usług społecznych, odpowiadającego na rzeczywiste potrzeby mieszkańców gminy- ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, z niepełnosprawnościami, niesamodzielnych oraz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Ulanów na lata 2026-2030

Przygotowanie niniejszej części programowej poprzedzone zostało analizą diagnozy społecznej Gminy i Miasta Ulanów, obejmującą m.in. strukturę demograficzną, sytuację socjalno-ekonomiczną mieszkańców, infrastrukturę usługową oraz dostępność wsparcia środowiskowego. Wyniki tej analizy wskazują na konieczność rozwijania różnorodnych, elastycznych form pomocy w miejscu zamieszkania, które umożliwią osobom potrzebującym utrzymanie samodzielności i aktywny udział w życiu społecznym.

Celem nadrzędnym planu jest zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do kompleksowych, zintegrowanych usług społecznych — świadczonych w sposób skoordynowany, spersonalizowany i bliski miejscu zamieszkania. Działania przewidziane w LPDI mają służyć wzmocnieniu roli środowiska lokalnego, aktywizacji społeczności, rozwojowi kompetencji opiekuńczych rodzin oraz lepszemu wykorzystaniu istniejących zasobów instytucjonalnych i społecznych.

Realizacja planu stanowi również element włączenia Gminy i Miasta Ulanów w krajowy proces deinstytucjonalizacji usług społecznych, realizowany zgodnie z założeniami Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+). Dokument opiera się na zasadach partnerstwa, partycypacji społecznej i subsydiarności, uwzględniając współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ulanowie, organizacjami pozarządowymi, jednostkami oświaty, ochrony zdrowia oraz przedstawicielami lokalnych wspólnot i środowisk obywatelskich.

Część programowa LPDI stanowi zatem praktyczne narzędzie wdrażania polityki społecznej gminy, koncentrującej się na wzmacnianiu potencjału mieszkańców, budowaniu sieci wzajemnego wsparcia i tworzeniu warunków do godnego, aktywnego życia w społeczności lokalnej.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych programuje poniższe obszary:

- **Indywidualizacja usług:** Pozwala dostosować usługi do indywidualnych potrzeb mieszkańców.
- **Poprawa jakości życia:** Dzięki wsparciu w środowisku naturalnym, osoby potrzebujące mają większe możliwości rozwoju i integracji społecznej.
- **Efektywność kosztowa:** Środki finansowe są wykorzystywane bardziej efektywnie, ponieważ unikamy kosztownej opieki instytucjonalnej.
- **Zwiększenie samodzielności:** Promuje samodzielność i aktywność osób korzystających z usług.
- **Współpraca międzysektorowa:** Pozwala na lepszą koordynację działań różnych podmiotów.

Proces deinstytucjonalizacji usług społecznych, opiera się na szeregu dokumentów strategicznych, poziomu krajowego, regionalnego i lokalnego, które wyznaczają kierunki działania dla Gminy Ulanów.

1.DOKUMENTY STRATEGICZNE

DOKUMENTY STRATEGICZNE KRAJOWE

**Strategia rozwoju usług społecznych- polityka publiczna do 2030 r.
(z perspektywą 2035)**

DOKUMENTY STRATEGICZNE REGIONALNE

**Podkarpacki Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji
na lata 2023-2025**

DOKUMENT STRATEGICZNY LOKALNY

**Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych dla Gminy Ulanów
na lata 2026-2030**

Niniejszy dokument został stworzony w oparciu o Ogólnopolskie wytyczne i Ogólnopolskie wytyczne tworzenia lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych. Zgodnie z nimi zakłada działania, jakie Gmina Ulanów powinna podjąć w ciągu najbliższych lat (2026 – 2030), aby rozpocząć i wdrożyć proces deinstytucjonalizacji i rozwoju usług społecznych na poziomie lokalnym.

W województwie podkarpackim, ponadto obowiązują poniższe dokumenty o charakterze strategicznym, które są realizowane i monitorowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie.

- Wojewódzki Program na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu na lata 2021-2030;
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2030;
- Samorząd dla rodziny- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021-2030;

**L o k a l n y   P l a n   D e i n s t y t u c j o n a l i z a c j i   U s ł u g   S p o ł e c z n y c h
w   G m i n i e   U l a n ó w   n a   l a t a   2 0 2 6 - 2 0 3 0**

2. PLAN DEINSTITUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

OBSZAR 1 OSOBY STARSZE

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- **Zwiększenie dostępności usług:** Rozwój usług środowiskowych, takich jak opieka wytchnieniowa, posiłki domowe, usługi opiekuńcze, które pozwolą osobom starszym pozostać w swoich domach.
- **Poprawa jakości życia:** Stworzenie warunków do aktywnego i samodzielnego życia, poprzez zapewnienie wsparcia w codziennych czynnościach, kontaktów społecznych oraz dostępu do kultury i rekreacji.
- **Profilaktyka instytucjonalizacji:** Zapobieganie umieszczaniu osób starszych w domach opieki poprzez wczesne wykrywanie potrzeb i zapewnienie odpowiedniego wsparcia.
- **Wzmocnienie niezależności:** Rozwijanie umiejętności samoobsługi i samodzielności w wykonywaniu codziennych czynności.
- **Wsparcie rodzin:** Oferowanie wsparcia rodzinom opiekującym się osobami starszymi, poprzez szkolenia, grupy wsparcia, usługi opieki wytchnieniowej
- **Współpraca z innymi sektorami:** Budowanie sieci współpracy z ośrodkami zdrowia, organizacjami pozarządowymi, parafiami, aby zapewnić kompleksowe wsparcie osobom starszym.

I.p.	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Źródła finansowania
1.	Rozwój pakietu wsparcia usług świadczonych w miejscu zamieszkania - usług opiekuńczych/sąsiedzkich/ i specjalistycznych usług opiekuńczych	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE, programy rządowe
2.	Promowanie aktywności społecznej- Współpraca z wolontariuszami: Zaangażowanie wolontariuszy do wsparcia osób starszych.	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE,
4.	Organizacja programów edukacyjnych na temat zdrowego stylu życia, profilaktyki zdrowotnej i chorób wieku starczego, aby zwiększyć świadomość osób starszych na temat dbania o swoje zdrowie	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE,
6.	Rozwój technologii wspierających. Promowanie i edukacja w zakresie korzystania z technologii wspierających, które mogą ułatwiać codzienne życie seniorów, np. teleopieka,	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE, programy rządowe
7.	Rozwój miejsc wsparcia dla seniorów o charakterze grupowym	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE, programy rządowe

10.	Środowiskowa praca socjalna	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE,

WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

- liczba osób, które zostały objęte usługami opiekuńczymi w środowisku zamieszkania;
- liczba osób, które zostały objęte usługami sąsiedzkimi w środowisku zamieszkania;
- liczba osób, które zostały objęte usługami opiekuńczymi specjalistycznymi w środowisku zamieszkania
- liczba osób, które poprzez wdrożenie usług zostały utrzymane w środowisku zamieszkania;
- liczba zrealizowanych projektów i działań aktywizujących seniorów;
- liczba wdrożonych rozwiązań technologii wspierających
- liczba osób korzystających z technologii wspierających
- liczba placówek wsparcia dla Seniorów;
- liczba Seniorów uczęszczających do placówek wsparcia;
- liczba seniorów objętych środowiskową pracą socjalną

OBSZAR 2 OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- **Rozwój usług środowiskowych:** Tworzenie i rozszerzanie dostępności usług świadczonych w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami, takich jak asystentura osobista, usługi opiekuńcze
- **Integracja społeczna:** Zwiększanie udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu społeczności lokalnej poprzez organizowanie programów integracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych.
- **Wzmocnienie wsparcia dla rodzin i opiekunów:** Zapewnienie odpowiednich usług dla rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, takich jak szkolenia, grupy wsparcia czy usługi wychwyceniowej.
- **Podnoszenie kompetencji kadr:** Szkolenie pracowników służb społecznych w zakresie nowoczesnych metod wsparcia, z naciskiem na podejście indywidualne i respektowanie autonomii osób z niepełnosprawnościami
- **Profilaktyka instytucjonalizacji:** Zapobieganie umieszczaniu osób z niepełnosprawnościami w instytucjach całodobowych poprzez wczesne wykrywanie potrzeb i zapewnienie odpowiedniego wsparcia.

I.p.	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Źródła finansowania

1.	Zapewnienie dostępu do usług Asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością dostosowanych do indywidualnych potrzeb	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE, programy rządowe
2.	Wsparcie opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami w zakresie usługi Opieki wytchnieniowej	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE, programy rządowe
7.	Programy edukacyjne dla opiekunów: organizacja warsztatów, szkoleń i kursów dla opiekunów, gdzie mogą zdobywać wiedzę na temat specyfiki opieki nad osobami z różnymi rodzajami niepełnosprawności,	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE,
8.	Tworzenie sieci kręgów wsparcia i grup samopomocowe dla osób niepełnosprawnościami i ich rodzin	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE,
10.	Poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, terapeutyczne, prawne	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE,
12.	Środowiskowa Praca socjalna	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE,

WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

- liczba osób, które zostały objęte usługami Asystenta osobistego osób z niepełnosprawnością
- liczba opiekunów faktycznych, którzy uzyskali wsparcie w formie opieki wytchnieniowej
- liczba zrealizowanych działań, warsztatów dla opiekunów faktycznych
- liczba utworzonych kręgów wsparcia i grup samopomocowych
- liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjno-informacyjnych
- liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym
- liczba osób z niepełnosprawnościami objętych środowiskową pracą socjalną

OBSZAR 3 OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI I ZAGROŻONE BEZDOMNOŚCIĄ

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- **Zapobieganie utracie mieszkań i przeciwdziałanie eksmisjom** poprzez działania interwencyjne, poradnictwo prawne i wsparcie w regulowaniu zobowiązań finansowych.
- **Rozwój i utrzymanie systemu pomocy osobom bezdomnym** – zapewnienie miejsc tymczasowego schronienia, wsparcia socjalnego i reintegracji zawodowej.

- **Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej** (OPS, organizacje pozarządowe, policja, służba zdrowia, parafie) w zakresie identyfikacji i pomocy osobom zagrożonym bezdomnością.

I.p.	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Źródła finansowania
1.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej oraz innym podmiotami, które mogą zapewnić schronienie dla osób bezdomnych.	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE, programy rządowe
	Interwencje pracowników socjalnych w sytuacjach zagrożenia eksmisją.	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE, programy rządowe

WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

- liczba zawartych umów/porozumień w zakresie zapewnienia schronienia
- liczba osób bezdomnych przebywających w instytucjach zapewniających schronienie
- liczba interwencji wobec osób zagrożonych bezdomnością.

OBSZAR 4 OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

CELE SZCZEGÓŁOWE

- **Rozwój systemu wczesnej interwencji i profilaktyki zdrowia psychicznego**, w tym działań skierowanych do dzieci, młodzieży, rodzin i osób starszych.
- **Wzmacnianie kompetencji pracowników instytucji pomocowych, oświatowych i służb publicznych** w zakresie rozpoznawania kryzysów psychicznych i reagowania w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia psychicznego.
- **Integracja środowisk lokalnych wokół działań na rzecz zdrowia psychicznego** – rozwijanie sieci współpracy między OPS, szkołami, poradniami, lekarzami, organizacjami pozarządowymi i parafiami.
- **Promocja zdrowia psychicznego i przeciwdziałanie stygmatyzacji** osób z zaburzeniami psychicznymi lub korzystających z pomocy psychologicznej.

I.p.	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Źródła finansowania
1.	Współpraca z poradniami zdrowia psychicznego	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa,

				środki UE, programy rządowe
3.	Świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE, programy rządowe
3.	Prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących radzenia sobie ze stresem, depresją, uzależnieniami.	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	
4.	Szkolenia dla pracowników OPS, szkół, policji i służby zdrowia w zakresie rozpoznawania i reagowania na kryzysy psychiczne.	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	
5.	Środowiskowa Praca socjalna	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE,

WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

- liczba działań we współpracy z poradniami zdrowia psychicznego
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych
- liczba zrealizowanych szkoleń
- liczba osób objętych pracą socjalną

OBSZAR 4 WSPARCIE DZIECKA I RODZINY

CELE SZCZEGÓŁOWE

- **Wzmocnienie funkcji rodziny:** Stworzenie warunków, które umożliwią rodzinom pełnienie ich naturalnej roli w wychowaniu dzieci.
- **Prewencja problemów rodzinnych:** Zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach poprzez wczesne wykrywanie trudności i oferowanie wsparcia.
- **Wsparcie rodziców:** Zapewnienie rodzicom wiedzy, umiejętności i narzędzi niezbędnych do skutecznego wychowania dzieci.
- **Integracja rodzin w społeczność:** Włączenie rodzin w życie społeczne i umożliwienie im korzystania z dostępnych zasobów.
- **Ochrona dzieci przed przemocą i zaniedbaniem:** Wczesna identyfikacja sytuacji zagrożenia i podjęcie odpowiednich działań.

I.p.	Działanie	Okres realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Źródła finansowania
4.	Wsparcie w budowaniu relacji rodzinnych: Działania wspierające budowanie zdrowych relacji rodzinnych, takie jak	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa,

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych w Gminie Ulanów na lata 2026-2030

	warsztaty dotyczące komunikacji w rodzinie, rozwiązywania konfliktów czy budowania więzi, cyberbezpieczeństwa itp.			środki UE, programy rządowe
5.	Zapewnienie dostępu do poradnictwa psychologicznego/terapeutycznego dla rodziców/opiekunów, którzy mogą potrzebować indywidualnego wsparcia i porad w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz dzieci	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE, programy rządowe
6.	Wsparcie Asystenta Rodziny	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE, programy rządowe
7.	Praca socjalna środowiskowa	2026-2030 r.	Gmina Ulanów/OPS w Ulanowie	Środki własne gminy, budżet państwa, środki UE,

WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

- liczba działań w zakresie wsparcia dla rodziców
- liczba zrealizowanych działań: spotkań, warsztatów, kursów oraz liczba uczestników
- liczba osób objętych poradnictwem
- liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta Rodziny
- liczba rodzin objętych pracą socjalną

3. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY

Celem monitoringu jest systematyczne śledzenie stopnia realizacji zadań i celów określonych w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji (LPDI) Gminy Ulanów, a także ocena skuteczności działań podejmowanych w zakresie rozwoju usług społecznych, integracji społecznej oraz wsparcia osób i rodzin w środowisku lokalnym.

Monitoring ma umożliwić:

- ocenę postępów wdrażania planu,
- identyfikację barier i problemów w realizacji działań,
- bieżące wprowadzanie korekt i usprawnień,
- przygotowanie danych do okresowych raportów,

Monitoring obejmuje wszystkie obszary tematyczne LPDI:

1. Rodzina i dzieci,
2. Osoby starsze

**Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
w Gminie Ulanów na lata 2026-2030**

3. Osoby z niepełnosprawnościami,
4. Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością
5. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego,
6. Wsparcie środowiskowe i rozwój usług społecznych.

W ramach każdego obszaru monitorowany będzie postęp realizacji:

- celów szczegółowych i działań,
- wskaźników rezultatu i produktu,
- zaangażowania partnerów i zasobów lokalnych,
- wydatkowania środków finansowych.

Monitorowanie realizacji Programu i osiągnięcia wskaźników rezultatu i produktu w ramach programu realizowane będzie za pomocą następujących metod:

- System zbierania danych: Utworzenie systemu zbierania danych obejmującego różnorodne źródła informacji, takie jak raporty z działań programu, dane statystyczne, ewidencje uczestników, wysokość wydatkowanych środków finansowych na zaplanowane działania.
- Regularne raportowanie: Ustalenie harmonogramu raportowania postępów w realizacji Programu. Regularne raportowanie danych i informacji zebranych w ramach programu pozwoli na śledzenie postępów, identyfikację potencjalnych problemów i możliwość podjęcia odpowiednich kroków korygujących. Niniejszy Program zakłada, iż w terminie do 6 miesięcy od zakończenia obowiązywania Programu zostanie sporządzony raport końcowy, natomiast corocznie będzie opracowany raport cząstkowy za rok ubiegły w terminie do 31 sierpnia
- Analiza danych: Analiza zebranych danych w celu oceny osiągniętych rezultatów i porównania ich z założonymi celami i wskaźnikami. To pozwoli na zidentyfikowanie obszarów, które wymagają poprawy lub dalszego rozwoju.
- Ewaluacja: Przeprowadzenie ewaluacji pozwoli na dostosowywanie i wprowadzanie zmian w programie, aby osiągnąć zamierzone cele oraz pozwoli na opracowanie rekomendacji do wdrożenia kolejnych programów w tym zakresie.

4. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Aspekty finansowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych

- **Komplementarność źródeł:** Należy łączyć różne źródła finansowania, aby zapewnić stabilność i zrównoważenie procesu rozwoju usług społecznych
- **Współpraca partnerska:** Współpraca z innymi podmiotami (organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami społecznymi) pozwala na zwiększenie szans na pozyskanie środków zewnętrznych

**Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
w Gminie Ulanów na lata 2026-2030**

- **Ewaluacja:** Regularna ocena efektywności wykorzystania środków i dostosowanie działań do osiągniętych wyników.

Fundusze krajowe

- **Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem** – wsparcie działań dla osób w kryzysie, w tym osób doświadczających przemocy, bezdomnych i osób z problemami psychicznymi.
- **Środki z rezerwy celowej budżetu państwa dla OPS i JST** – np. programy wsparcia rodzin, osób starszych, osób w kryzysie bezdomności.
- **Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej:**
  - Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”
  - Program „Opieka wytchnieniowa”

Fundusze unijne

- **Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)** – w szczególności komponenty dotyczące:
  - integracji społecznej,
  - zdrowia psychicznego i wsparcia osób w kryzysie,
  - aktywizacji zawodowej i społecznej.
- **Programy regionalne RPO Województwa Podkarpackiego** – np. wsparcie usług społecznych, środowiskowych form opieki, adaptacja infrastruktury społecznej.

Fundusze samorządowe

- **Budżet Gminy Ulanów** – środki własne na realizację LPDI, w tym:
  - utrzymanie i rozwój OPS,
  - wsparcie działań profilaktycznych i edukacyjnych

Wskazane źródła finansowania dają możliwość wdrożenia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych z różnych źródeł finansowania, które pozwolą na komplementarność rozwoju usług społecznych dla mieszkańców Gminy Ulanów

IV PODSUMOWANIE

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji (LPDI) Gminy Ulanów stanowi kompleksowy dokument strategiczny określający kierunki działań w zakresie rozwoju usług społecznych, wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zwiększenia dostępności wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego.

Plan obejmuje wszystkie kluczowe obszary wsparcia: osoby w kryzysie bezdomności, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze oraz niepełnosprawne, rodziny i dzieci. Każdy obszar zawiera jasno określone cele szczegółowe, które zostały powiązane z konkretnymi działaniami operacyjnymi, wskaźnikami rezultatu, a także potencjalnymi źródłami finansowania.

LPDI kładzie szczególny nacisk na:

- rozwój usług środowiskowych
- wczesną interwencję i profilaktykę problemów społecznych
- wzmocnienie współpracy między instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi i lokalną społecznością,
- systematyczne monitorowanie realizacji planu w celu oceny skuteczności działań i elastycznego reagowania na potrzeby mieszkańców.

Realizacja LPDI przyczyni się do zwiększenia dostępności wsparcia dla mieszkańców gminy Ulanów, poprawy jakości życia osób w trudnej sytuacji społecznej i zdrowotnej oraz do wzmocnienia integracji społecznej i środowiskowej. Plan ten jest narzędziem umożliwiającym skuteczne wykorzystanie zarówno środków krajowych i unijnych, jak i lokalnych zasobów w celu budowy spójnego, przyjaznego i efektywnego systemu wsparcia społecznego na terenie gminy.